

Załącznik do Uchwały nr X/109/2019
Rady Gminy Sztutowo
z dnia 23 września 2019 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SZTUTOWO NA LATA 2019-2021

Gmina Sztutowo 2019

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	str. 3
II. Uzasadnienie programu	str. 3
III. Diagnoza społeczna Gminy Sztutowo	str. 4
IV. Zasoby instytucjonalne	str. 11
V. Adresaci programu	str. 12
VI. Cele i zadania programu	str. 12
VII. Finansowanie	str. 15
VIII. Monitorowanie	str. 15

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkując wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Innymi słowy, rodzina jest instytucją, która prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka. To właśnie w niej rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko – opiekuńczych prowadzi do zakłóceń relacji międzyludzkich.

Rodzina dla każdego człowieka powinna być docelową przystanią, wskaźnikiem, drogowskazem, który podpowie, w którą stronę się kierować. Rodzina kieruje ludzkie postawy i nadaje sens egzystencji człowieka. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania i etyczne odniesienia.

Oslabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z ich potrzebami. W związku z tym Gmina Sztutowo od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rosnące zagrożenia wywierają jednak potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia.

II. Uzasadnienie programu

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021 wynika z zapisu art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.).

Przepisy ww. ustawy nakładają na gminę obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi wsparcie dla wychowujących się w niej dzieci, dba o ich rozwój emocjonalny i społeczny, właściwie rozpoznaje i zaspokaja ich potrzeby. Stanowi źródło bezpieczeństwa dla wychowujących się w niej dzieci. Kształtuje osobowość młodego człowieka. Gdy w rodzinie pojawia się kryzys, dochodzi do zaburzenia podstawowej roli rodziny, jaką jest wychowywanie dziecka. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność oraz niskie kompetencje opiekuńczo-wychowawcze ograniczają możliwości rodziny w wypełnianiu jej podstawowej funkcji. Rozpad rodziny i narastanie konfliktów powodują zanikanie poczucia bezpieczeństwa u dzieci, przyczyniają się do wzrostu negatywnych zjawisk. Długie przebywanie rodziny w kryzysie może prowadzić do całkowitego zerwania więzi i umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. By przywrócić rodzinie możliwość wypełniania jej podstawowych ról należy podjąć pracę z rodziną, w różnorodnych formach, wykorzystując zaangażowanie członków rodziny oraz przedstawicieli różnych służb.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021 jest budowanie skutecznego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Program zakłada zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz rodzin w Gminie Sztutowo, bowiem podejście interdyscyplinarne w pracy z rodziną zwiększa szansę na skuteczność prowadzonej pracy. Oddziaływanie na rodzinę przedstawicieli różnych służb, posiadających inne kompetencje i umiejętności, zwiększa szansę, że dana rodzina zmieni sposób swojego funkcjonowania, podniesie umiejętności w zakresie opieki nad dzieckiem i zapewni mu poczucie bezpieczeństwa.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.);

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 473)

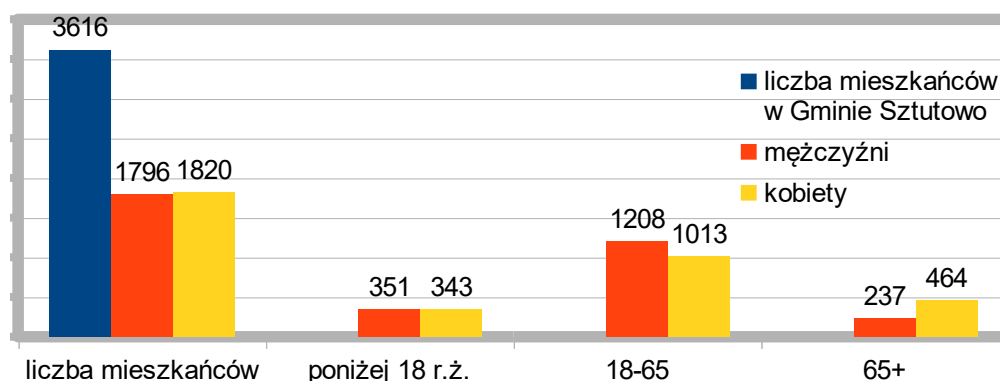
III. Diagnoza społeczna Gminy Sztutowo

Diagnoza do Programu została opracowana na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim oraz informacji zgromadzonych w sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za lata 2016-2018.

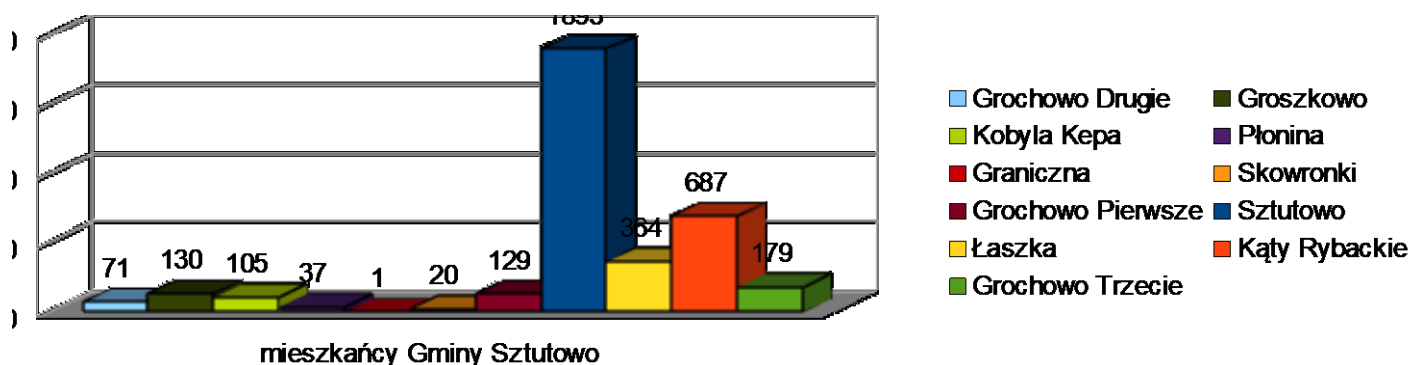
Gmina Sztutowo jest gminą wiejską liczącą w 2018 r oku 3616 mieszkańców, z czego 1820 to kobiety (50,33%), a 1796 (49,67%) to mężczyźni. Liczba mieszkańców gminy systematycznie maleje. Gmina Sztutowo ma ujemny przyrost naturalny, współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,56 (27 urodzeń, na 48 zgonów).

Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (18-65 lat) to 1208 mężczyzn i 1013 kobiet co stanowi 33,41% (mężczyźni) i 28,01% (kobiety), w wieku przedprodukcyjnym (<18 lat) to 351 mężczyzn (9,71%) i 343 kobiety(9,49%) i poprodukcyjnym (kobiety 60+ lat i mężczyźni 65+ lat) to 237 mężczyzn (6,55%) i 464 kobiety (12,83%).

Dzieci i młodzież w wieku do 18 lat stanowią 19,19% wszystkich mieszkańców, w wieku 18-65 lat 61,42% i w wieku 65 lat i więcej 19,39%.

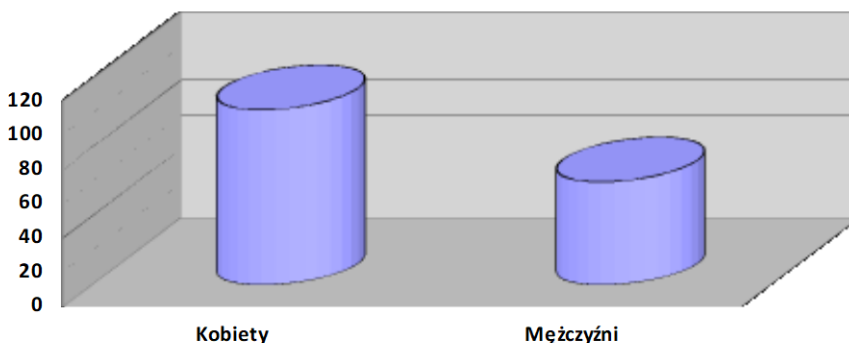
Wykres nr 1. Liczba mieszkańców wg wieku.

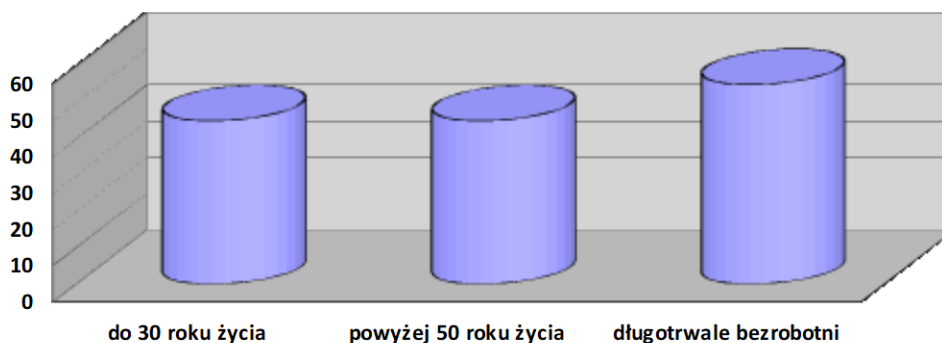
Wykres nr 2. Liczba mieszkańców Gminy Sztutowo według miejscowości (stan na 31-12-2018 r.).

Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Sztutowo, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Dworze Gdańskim ulega systematycznemu zmniejszeniu. Na koniec 2018 r. zarejestrowanych było ogółem 162 bezrobotnych mieszkańców Sztutowo (w tym 102 kobiety / 60 mężczyzn). Według stanu na koniec 2017 r. zarejestrowanych były 174 osoby (97 kobiet / 77 mężczyzn).

Strukturę osób bezrobotnych w 2018 r. z terenu gminy Sztutowo z podziałem na płeć przedstawia ilustracja poniżej (Rys. nr 1), a z podziałem na wiek i długotrwale bezrobocie (Rys. nr 2).

Rys. Nr 1 „Osoby bezrobotne z terenu Gminy Sztutowo w 2018 roku – według płci”.

Rys. Nr 2 „Osoby bezrobotne z terenu gminy Sztutowo w 2018 r. – ze względu na wiek i długotrwale bezrobotni”.

Na ekonomiczną i społeczną sferę życia rodzin ma wpływ szczególnie bezrobocie długookresowe. Pozostawanie w bezrobociu przez dłuższy czas zmniejsza szanse na ponowne zatrudnienie.

Realizacja świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego i funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia „Dobry start”

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny Ośrodek wypłaca również świadczenia pieniężne przyznawane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W 2016 r. wprowadzono również świadczenie rodzicielskie przysługujące rodzicom, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Wysokość świadczenia wynosi 1000 zł i przysługuje przez okres 12 miesięcy. W 2018 r. z tej formy pomocy skorzystało 7 osób mieszkających w Gminie Sztutowo, taka sama liczba osób skorzystała z takiej pomocy w 2017 roku.

W 2018 roku 5,86 % (212 osób) ogólnej liczby mieszkańców gminy Sztutowo objętych było wsparciem Ośrodka we wszystkich formach. W roku 2017 było to 6,88% (249 osób). Wskazuje to na systematyczny spadek liczby osób korzystających ze wsparcia.

L.P	WYSZCZEGÓLNIENIE	<u>ROK 2017</u>	<u>ROK 2018</u>
1.	Kwota świadczeń rodzinnych	912.222,77	939.731,56
2.	Zasiłek rodzinny	330.911,48	306.321,36
3.	Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:	145.267,29	127.884,20
3.1	Urodzenia dziecka	7.604,80	10.000,00
3.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4.594,00	4.065,00
3.3	Samotnego wychowywania dziecka	20.243,31	10.543,38
3.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	10.583,69	12.450,54
3.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	15.917,49	14.644,58
3.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	36.411,78	30.670,71
3.7	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	49.912,22	45.509,99
4.	Świadczenia opiekuńcze, w tym:	346.649,00	386.995,00
4.1.	Zasiłek pielęgnacyjny	187.425,00	193.710,00
4.2	Świadczenie pielęgnacyjne	146.224,00	175.525,00
4.3	Specjalny zasiłek opiekuńczy	13.000,00	17.760,00
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	25.000,00	24.000,00
6.	Składki na ubezpieczenia, w tym:	47.330,00	60.075,00
6.1	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	39.176,00	47.973,00
6.2	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	8.154,00	12.102,00

Tabela Nr 1. Wydatki poniesione na realizację świadczeń rodzinnych w latach 2017-2018.

Ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w 2016 r. wprowadzono nowe świadczenie adresowane do rodzin wychowujących dzieci. Założeniem programu Rodzina 500+ jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Program przewiduje pomoc w formie świadczenia pieniężnego w wysokości 500 zł na każde dziecko.

Do dnia 30.06.2019r. Świadczenia przysługiwały rodzinom wychowującym dziecko z zastrzeżeniem spełnienia kryterium dochodowego przy ustalaniu prawa do świadczenia na pierwsze

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

dziecko, które wynosi 800 zł lub 1200 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego. Od dnia 1.07.2019 r. nie obowiązują kryteria dochodowe i świadczenie w wysokości 500 zł przyznawane jest na każde dziecko do ukończenia 18 r.ż.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń w 2017r.	Wydatki w 2017r.	Liczba świadczeń w 2018r.	Wydatki w 2018r.
1.	Świadczenie wychowawcze w tym:	4.489	2.242.437,90	4.083	2.033.735,87
2.	na pierwsze dziecko	1.674		1.437	
3.	na drugie i kolejne	2.815		2.601	

Tabela nr 2 Wydatki na świadczenie wychowawcze finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń w latach 2017-2018.

➤ Świadczenie „Dobry start”

Liczba informacji wydanych w sprawach o świadczenie „Dobry start” - 291

L.P.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Wydatki
1.	Świadczenie „Dobry start”	419	125.700,00

Tabela nr 3. „Wydatki na świadczenie „Dobry start” finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba świadczeń w 2018 roku”.

➤ Fundusz alimentacyjny

Zadanie zlecone gminom w całości finansowane z budżetu państwa w 2017 roku.

1. Kwota wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **145.044,00 zł**
2. Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **45.506,08 zł** z czego:
  - a) przekazane na dochody budżetu państwa **40.012,21 zł** w tym:
    - ustawowe odsetki – **31.771,31 zł**
    - przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela – **5.493,87 zł**

Zadanie zlecone gminom w całości finansowane z budżetu państwa w 2018 roku.

- Kwota wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **104.900,00zł.**
- Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **47.295,01 zł** z czego:
  - a) przekazane na dochody budżetu państwa **41.560,89 zł** w tym:
    - ustawowe odsetki – **32.959,67 zł**
    - przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela – **5.734,12 zł**

Realizacja świadczeń pomocy społecznej

„Zasiłek stały”	2017	2018
Liczba osób	40	39

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

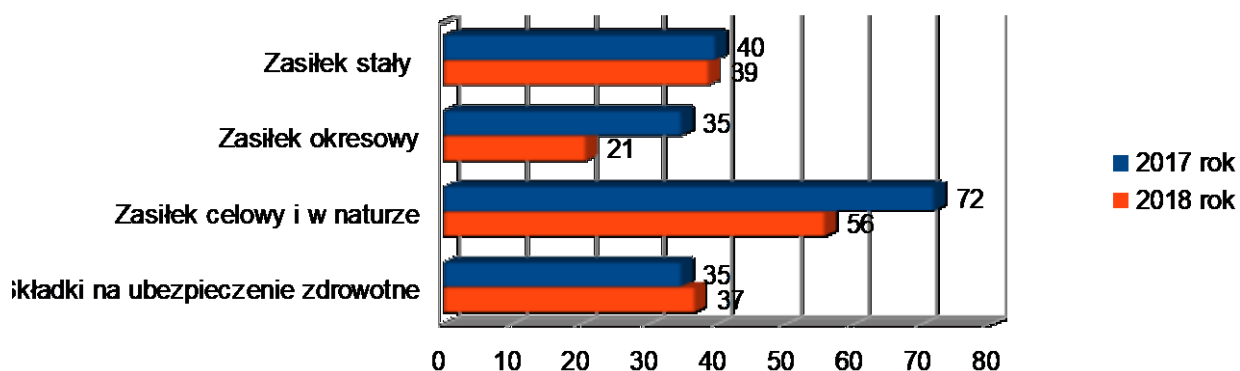
Łączna kwota	179.224,00	168.475,00

„Zasiłek okresowy”	2017	2018
Liczba osób	35	21
Łączna kwota	47.840,00	23.271,00

„Zasiłek celowy i w naturze”	2017	2018
Liczba osób	72	56
Łączna kwota	79.956,00	9.990,00

„Składki na ubezpieczenia zdrowotne” (opłacane za osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające ubezpieczeniu z innego tytułu)	2017	2018
Liczba osób	37	35
Łączna kwota	15.035,00	14.394,00

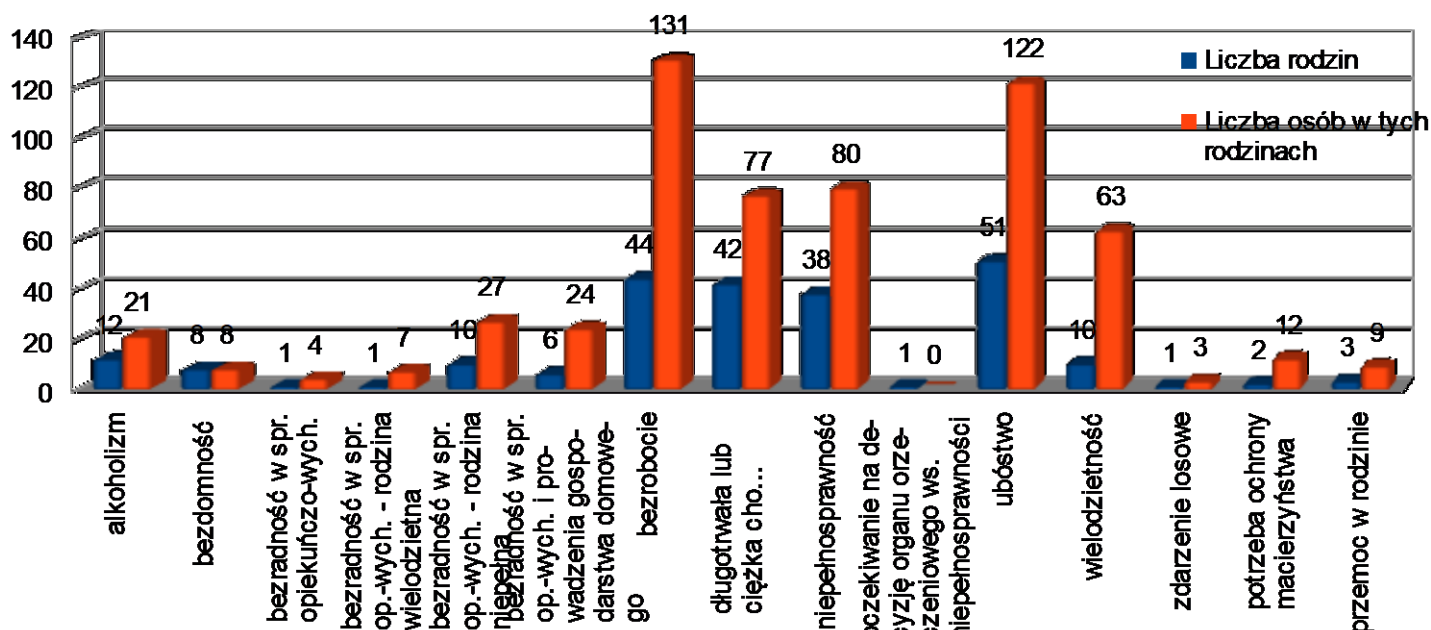
Tabela nr 4. Rodzaje zasiłków, liczba osób oraz łączna kwota świadczeń w 2017 i 2018 roku.

Wykres nr 3. Liczba osób korzystających z zasiłków w latach 2017 i 2018.

Główną przesłanką przyznania świadczeń z pomocy społecznej w rodzinach wychowujących dzieci do 18 roku życia były bezrobocie oraz ubóstwo. Przedstawia to poniższy wykres.

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

Wykres nr 4. Świadczenia w 2018 roku według powodu przyznania.

Wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją, od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej, z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z dwudaniowych ciepłych posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program ten obowiązywał do 31.12.2018 r. Od 01.01.2019 r. funkcjonuje program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

	2017	2018
Liczba dzieci	73	68
Łączna liczba rodzin	35	30
Koszt posiłków	28.286,00 z tego: - środki własne: 11.057,00 - dotacja: 17.229,00	23.332,00 z tego: - środki własne: 7.907,00 - dotacja: 15.425,00

Tabela Nr 5. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”- posiłki.

	2017	2018
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	69	53
Łączna liczba rodzin	67	52
Koszt programu ogółem	101.626,00 z tego: - środki własne: 40.553,00 - dotacja: 61.473,00	72.032,00 z tego: - środki własne: 27.387,00 - dotacja: 44.645,00

Tabela Nr 6. „Świadczenie pieniężne na zakup żywności w formie zasiłku celowego” – zadanie realizowane w ramach Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Od 01.01.2017 r. weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, która zakłada wsparcie dla kobiet w okresie ciąży, porodu i pokoju, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, oraz rodzin, u których dziecka zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zgodnie z ustawą ww. osoby mogą skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny, którego zadaniem będzie koordynacja poradnictwa w zakresie przeżywania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej oraz dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej, oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Asystent rodziny opracowuje wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia, może również występować w imieniu rodziny do podmiotów, w celu umożliwienia rodzinie skorzystania ze wsparcia. Asystent rodziny przyznawany jest na wniosek rodziny.

W 2018 r. pod opieką asystenta rodziny pozostawało 9 rodzin z 20 dziećmi w wieku do ukończenia 17 lat, w 2017 r. było to 11 rodzin z 24 dzieci.

ROK	Liczba rodzin objętych asystentem rodziny	Liczba dzieci	Wydatki na Program	
			z budżetu państwa	ze środków własnych
2017	11	24	23.026,00	10.422,10zł
2018	9	20	15.860,00	7.811,93

Tabela nr 7. Wsparcie asystentów rodziny - rodziny objęte wsparciem asystenta.

Do zadań obowiązkowych gminy należy wspieranie i organizacja pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, na wniosek pracownika socjalnego, kierownik ośrodka pomocy społecznej zobowiązany jest przydzielić asystenta rodziny, który we współpracy z pracownikiem socjalnym, oraz przy aktywnym udziale rodziny sporządza plan pracy z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi wychowanie dzieci. Jego zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie.

W sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie prawidłowo wypełniać funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, Sąd może zdecydować o ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej nad dziećmi. Wówczas dzieci, decyzją sądu zostają umieszczone w pieczy zastępczej. Postanowienie sądu w tym zakresie wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, zapewniając dzieciom opiekę w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.) obowiązkiem gminy, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy, jest zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Gmina ponosi odpłatność według następujących zasad: - 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, - 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, - 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Koszt pobytu dzieci w placówce zastępczej
2017	8	37.423,12 zł
2018	5	52.662,46 zł
Do 30.06.2019 r.	5	40.132,84 zł

Tabela nr 8. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty ich pobytu w latach 2017-2019 (do dnia 30.06.2019 r.).

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

W celu wspierania rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Zezwolenie na prowadzenie placówek wsparcia dziennego wydaje wójt gminy na czas nieokreślony.

Na terenie Gminy Sztutowo nie są prowadzone placówki wsparcia dziennego działające w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na terenie gminy funkcjonują 4 świetlice opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Urząd Gminy w Sztutowie, finansowane z budżetu Gminy Sztutowo i Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sztutowo.

Ww. świetlice zagospodarowują czas wolny dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć poza szkolnych (warsztaty, wycieczki, udział w festynach itp.)

Zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.) Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Sztutowo został powołany Zarządzeniem Wójta nr 69/2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, a także kuratorzy sądowi oraz inni specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem pracy Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.
- zwiększenie efektywności podejmowanych działań interwencyjnych i pomocowych w momencie zaistniałego problemu.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Wstępną decyzję odnośnie zakończenia działań podejmują na posiedzeniu członkowie grupy roboczej, następnie sprawa zostaje przedstawiona na posiedzeniu całego Zespołu Interdyscyplinarnego i poddana głosowaniu.

		2018	2017
Liczba prowadzonych procedur „Niebieska karta” w danym roku:		6	13
Wszczętych w danym roku		5	6
Wszczętych w latach ubiegłych		1	7
w tym sporządzone przez	Pomoc społeczną	0	1
	Policję	5	5

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

	Oświatę	0	1
	Służbę zdrowia	0	0
	GKRPA	0	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą		3	6
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D przez ZI/GR		3	6
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście stawili się na wezwanie przewodniczącego ZI		5	6
Liczba przypadków odebrania dziecka z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)		0	0
Lista zakończonych przez ZI/GR procedur "Niebieskie Karty" RAZEM		5	9
w tym na skutek:	ustania przemocy w rodzinie	4	7
	braku zasadności prowadzenia działań	1	0

Tabela Nr 9. Dane dotyczące prowadzonych procedur w latach 2017-2018.

IV. Zasoby instytucjonalne

1. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Sztutowo:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztutowie,
- Urząd Gminy w Sztutowie,
- Przedszkole w Sztutowie,
- Zespół Szkół im. Pamięci Ofiar Stutthofu w Sztutowie,
- Komisariat Policji w Sztutowie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Sztutowie,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego w Sztutowie,
- NZOZ w Kątach Rybackich,
- Parafia pw. Św. Wojciecha w Sztutowie,
- Parafia św. Marka Ewangelisty w Kątach Rybackich.

Na terenie Gminy Sztutowo znajdują się 4 świetlice opiekuńczo-wychowawcze, które funkcjonują w strukturach Urzędu Gminy Sztutowo, finansowane ze środków GKRPA. Do świetlic uczęszczają między innymi dzieci i młodzież pochodząca z rodzin problemowych (uzależnienie, przemoc, bezrobocie, ubóstwo, problemy opiekuńczo-wychowawcze).

2. Instytucje działające w obszarze wspierania rodzin z poza terenu Gminy Sztutowo:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim,
- Sąd, Kuratorzy,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Dworze Gdańskim,
- Organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Szkolna 13 oraz Fundacja Strefa Mocy).

V. Adresaci programu

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

Adresatami Programu są rodziny z dziećmi, mieszkające na terenie Gminy Sztutowo, w szczególności wykazujące niskie kompetencje w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych, rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodziny, w których wychowuje się dziecko z niepełnosprawnością, ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Powyższe problemy zaburzają funkcjonowanie dzieci, prowadzą do niezaspokajania ich potrzeb rozwojowych. Są przyczyną niepowodzeń szkolnych dzieci oraz ich izolacji z grupy rówieśniczej. Często u podłoża niewydolności rodzin leżą: uzależnienia, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Dobrze funkcjonująca rodzina jest naturalnym środowiskiem dla rozwoju dziecka, dlatego należy wspierać te środowiska, które nie posiadają wystarczających kompetencji aby stworzyć bezpieczny dom.

VI. Cele i zadania programu

Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania pożądanego modelu rodziny.

Osiągnięcie celu głównego Programu możliwe będzie poprzez realizację następujących zadań:

1. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin.
3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
4. Wspieranie działalności podmiotów działających na rzecz rodziny.

Zadanie nr 1:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działanie	Wskaźniki
1. Objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny.	- liczba rodzin objętych wsparciem, - liczba dzieci w rodzinach, objętych wsparciem asystenta rodziny, - liczba rodzin zobowiązanych do współpracy przez Sąd, - liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem rodziny, - liczba zatrudnionych asystentów rodziny, - liczba posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny sytuacji rodziny, - liczba rodzin/osób objętych wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, - liczba rodzin i liczba dzieci z tych rodzin, umieszczonych w pieczy zastępczej, - liczba rodzin i liczba dzieci z tych rodzin, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej, - liczba rodzin i liczba dzieci z tych rodzin, które umieszczono w rodzinie adopcyjnej.
2. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	- liczba i rodzaj szkoleń i warsztatów realizowanych na rzecz podnoszenia kompetencji wychowawczych, - liczba osób biorących udział w warsztatach, - liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, - liczba rodzin objętych wsparciem terapeuty rodzinnego.
3. Tworzenie grup wsparcia, grup	- liczba grup wsparcia,

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

samopomocowych dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze.	- liczba uczestników grup wsparcia.
4. Tworzenie rodzin wspierających.	- liczba rodzin wspierających, - liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia, - liczba dzieci w tych rodzinach.
5. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży.	- liczba placówek wsparcia dziennego i miejsc w tych placówkach, - liczba dzieci uczęszczających do pwd, - liczba dzieci objętych dożywianiem w pwd.

**Zadanie nr 2:
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin.**

Działanie	Wskaźniki
1. Bieżąca analiza sytuacji rodzin pozostających w rozeznaniu GOPS.	- liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych monitoringiem sytuacji zdrowotnej, - liczba rodzin uwikłanych w problem przemocy, uzależnienia, - liczba osób/rodzin ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, przemocą, motywowanych do podjęcia terapii, - liczba rodzin i dzieci w rodzinach, objętych patronażem popołudniowym, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - liczba rodzin/kobiet w ciąży powikłanej, pozostających w rozeznaniu GOPS.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin.	- liczba i formy udzielonej pomocy materialnej i rzeczowej, - wysokość świadczeń oraz liczba rodzin i dzieci w rodzinach, objętych świadczeniami GOPS w Sztutowie - wysokość świadczeń oraz liczba rodzin i dzieci w rodzinach, objętych świadczeniami rodzinnymi, wychowawczymi oraz alimentacyjnymi GOPS w Sztutowie, - liczba rodzin i dzieci w rodzinach skierowanych do udzielenia pomocy rzeczowej (m.in. bank żywności, akcja podzieli się, szlachetna paczka).
3. Aktywizacja społeczna i zawodowa rodzin.	- formy działań aktywizujących i liczba osób, rodzin nimi objętych, - liczba osób objętych kontraktem socjalnym.
4. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym zapewnienie miejsc schronienia.	- liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”, - liczba dzieci w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”, - liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej w związku z przemocą w rodzinie, - liczba osób i liczba dzieci korzystających ze schronienia w związku z przemocą w rodzinie.
5. Dożywianie dzieci.	- liczba dzieci objętych dożywianiem w szkole, - liczba dzieci objętych dożywianiem w przedszkolu.

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

6. Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, - wysokość środków finansowych przeznaczonych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
7. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób/rodzin korzystających z usług poszczególnych specjalistów, - liczba i formy przekazu informujących o miejscach pomocy.

Zadanie nr 3:

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Działanie	Wskaźniki
1. Prowadzenie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	- liczba organizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych na rzecz dzieci i młodzieży, - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach profilaktyczno-edukacyjnych.
2. Dożywianie dzieci.	- liczba dzieci i młodzieży, otrzymujących posiłki na terenie szkół, - liczba dzieci i młodzieży, objętych dożywaniem w przedszkolu.
3. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży, w tym placówek socjoterapeutycznych.	- liczba świetlic opiekuńczo-wychowawczych i miejsc w tych świetlicach, - liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic opiekuńczo-wychowawczych, - liczba dzieci objętych socjoterapią.
4. Wsparcie materialne dzieci i młodzieży w postaci stypendiów w celu zapewnienia realizacji potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	- liczba dzieci i młodzieży otrzymującej stypendia szkolne, - kwota wypłaconych świadczeń.
5. Zapewnienie bezpłatnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	- liczba i rodzaje form wypoczynku dla dzieci i młodzieży, - liczba dzieci korzystających z organizowanych form wypoczynku,
6. Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla dzieci i młodzieży (psycholog, pedagog).	- liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem przez poszczególnych specjalistów, - liczba specjalistów pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

Zadanie nr 4:

Wspieranie działalności podmiotów działających na rzecz rodziny.

Działanie	Wskaźniki
1. Zapewnienie warunków do podnoszenia kwalifikacji pracowników zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny.	- liczba organizowanych szkoleń, warsztatów, - liczba osób w nich uczestniczących.
2. Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	- liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka, w których bierze udział asystent rodziny i pracownik socjalny,

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021

Działanie	Wskaźniki
	- liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych, - liczba dzieci przekazanych do adopcji.
3. Wypracowanie procedur regulujących postępowanie w pracy z rodziną.	- liczba i opis wypracowanych procedur, - liczba rodzin objętych pracą w ramach danej procedury, - liczba spotkań zespołu ds. rodziny, w zakresie wypracowania procedur na rzecz pracy z rodziną.

VII. Finansowanie

Finansowanie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Sztutowo oraz dotacji budżetu państwa.

Od 2015 roku finansowanie kosztów zatrudnienia asystenta jest obowiązkowym zadaniem gminy.

VIII. Monitorowanie

Koordynatorem realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sztutowo na lata 2019-2021 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztutowie, który będzie gromadził i analizował dane uzyskane od realizatorów Programu. Monitorowanie Programu będzie się odbywać poprzez sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu i ich przedkładanie przez Wójta Gminy Sztutowo - Radzie Gminy Sztutowo, w terminie do 31 marca każdego roku.